

**Szakmai anyagok és eszközök beszerzése a PTE Egyetemi könyvtár és
Tudásközpont Kötészeti Műhelye számára pályázat**

Szakmai beszámolója

NKA 3533/189

A Pécsi Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Kötészeti műhelye különböző kötéstípusú könyvek, folyóiratok kötésjavítását végezte el az beszerzett eszközök és anyagok segítségével.

PAPÍRKÖTÉSŰ KÖTETEK (167 db)

Általános állapotleírás

A hajdani pécsi Erzsébet Tudományegyetem Könyvtárához tartozó kiadói papírkötésű könyvek az elmúlt csaknem egy század alatt a folyamatos használat miatt igen rossz állapotba kerültek. A könyvtestek fűzése kilazult, szakadt, az első és a hátsó borítópapírok szakadtak és szennyezettek, a legtöbb esetben leválnak a könyvtestről. A papíryanag a korszak papírgyártási technikájának „köszönhetően” igen savas, ekképpen nagyon törékeny, ezek javítása igen körülményes. Még a teljes töredezettség előtt javítani kellett a köteteket. Az ívek külső lapjai szakadozottak, néhol már hiányosak voltak. A kötetek többsége nem volt használható, ideiglenesen védópalliumban voltak tárolva.

Elvégzett munka

Száraztisztítás, portalanítás. A borító papír nedves tisztítása. Az ívek összeállítása, szakadások javítása, hiányok pótlása. A könyvtestet szalagra fűzése áthajtott előzékkal, majd kemény papírkötéssel való ellátása. A megtisztított eredeti borító visszahelyezése a kemény papírkötésre. Így a könyv eredeti tipográfiai jellegzetességei nem vesznek el. Ezután a könyv sérülésmentesen ismét használatba adható.

VÁSZONKÖTÉSŰ KÖTETEK (125 db)

Általános állapotleírás

A hajdani pécsi Erzsébet Tudományegyetem Könyvtárához tartozó vászonkötésű könyvek az elmúlt több mint 100 év alatt szinte használhatatlan állapotba kerültek. Ez köszönhető a folyamatos használatuknak és a kötésfajta minőségének is. A könyvtestek fűzése fizikai károsodások következtében szerkezetileg meggyengült. A kötéstábla félig vagy egészében

leszakadt. A gerinc ragasztása kiszáradt, töredezetté vált. Az oromszegők hiányoztak. A gerincen a vászonkötés a megerősítő papírral együtt leszakadt, megerősítésre szorult. A könyvtest kötése erősen szennyezett. Az előzéklap kiszakadt.

Elvégzett munka

Száraztisztítás ecsettel és radírral. Új előzék készítése, megerősítése japán papírral. A sérült oromszegések cseréje. A könyvjelző szalag pótlása. A gerinc hiányainak papírhüvellyel való megerősítése, majd az eredeti kötés minőségével és színével azonos vagy hasonló vászonnal való beborítása. A megtisztított eredeti gerincborító visszahelyezése. A könyvtár jelzetek készítése cellkartonból és keményítő-ragasztóval való felhelyezése a gerinc alsó részére. Ezután a kötet ismét a kutatásokra alkalmassá vált.

FÉLBŐRKÖTÉSŰ KÖTETEK (108 db)

Általános állapotleírás

A hajdani pécsi Erzsébet Tudományegyetem Könyvtárához tartozó félbörkötésű könyvek az elmúlt több mint 100 év alatt a folyamatos használat miatt szinte használhatatlan állapotban voltak. A könyvtestek fűzése kilazult. A gerinc ragasztása kiszáradt, töredezetté vált. Oromszegők hiányoztak. Az álbordázott gerincen és a könyvsarkokon levő félbörkötés a megerősítő papírral együtt leszakadt. A táblaéleken a bőr és a papír szakadozott, hiányos, repedezett volz. A táblaéleken karton rétegekre vált. A könyvtest papírkötése az éleken és a kötéstáblákon szakadozott. A könyvtáblák portól szennyezettek voltak.

Elvégzett munka

Száraztisztítás ecsettel és radírral. A fűzőszalagok újbóli kiragasztása. Az oromszegők pótlása. A gerinc hiányainak papírhüvellyel való megerősítése, az álbordák esetenkénti elkészítése és pótlása, majd az új bőrborítás megmunkálása. Az eredeti kötésbőr tisztítása likker emulzióval, majd visszahelyezése a gerincre. A borítópapír cseréje, a rajta levő címék ismételt visszahelyezése keményítő-ragasztóval. A könyvtár jelzetek készítése cellkartonból és keményítő-ragasztóval való felhelyezése a gerinc alsó részére. A kötetek ezután ismét az olvasók rendelkezésére bocsáthatóak lettek.

A kötésjavítási munkálatok során az alábbi kötetek kötésjavítását készítette el a Kötészeti Műhely:

KÖTETLISTA

PAPÍRKÖTÉS (167 DB)

1. 3237 JF: Vajda Emil: Kossuth Lajos. Élet és jellemrajz. Budapest, Franklin Nyomda és Kiadó Kft., 1892.
2. 50000 MF: Philosophiai pályamunkák, Pest, 1844 (2 kötet)
3. 50006 MF: Die Goldgrube oder der erprobte Rathgeber, 1829. (2 kötet)
4. 50010 MF: Kibédi Péterfi Károly: Alapfilozófia, Nagyenyed, 1841.
5. 50017 MF: Angela von Foligny: Der rechte Weg zum ewigen Leben, Landshut, 1835.
6. 50033 MF: Sarku Károly: Mértani fejtegetések, Pest, 1892.
7. 50293 MF: Bin Kaus: The desatir or the sacred writings, Bombay, 1818 (2 kötet)
8. 50389 MF: Luciani Samosatensis opera, Lipsise, 1829. (4 kötet)
9. 50390 MF: Plutarchi vitae parallelae, Lipsiae, 1845. (9 kötet)
10. 50391 MF: Diodori Siculi Bibliothecae Historicae..., Lipsiae, 1829. (8 kötet)
11. 50589 MF: R.P. Natalis Alexandri: Historia ecclesistica, Venetiis, 1771. (15 db)
12. 51089 MF: Evangeliarum. Vasárnapi szakaszok. [s.n.l.].
13. 51008 MF: Lawrence Sterne: The life and opinions of Tristram Shandy, Leipzig, 1849.
14. 51220 MF: Patrologiae cursus completus, 1857-1861, J.P. Migne, Paris. (39 kötet)
15. 5149/6 JF: Pintér Jenő: A históriás énekek művelődéstörténeti vonatkozásai. Budapest, Hornyánszky Viktor csász. és kir. udvari könyvnyomdája, 1903.
16. 5149/7 JF: Noszkay Ödön: Oláh Miklós levelezésének művelődéstörténeti vonatkozásai. Bölcsészdoktori értekezés. Érsekújvár, Winter Zsigmond Könyvnyomdája, 1903.
17. 7048/1 JF: Magyar angol történeti rajzok angol, magyar s francia példák által felvilágosított nyelvtani jegyzetek- s történelmi magyarázatokkal = Historical sketches in Hungarian and English with explanatory grammatical. A nagyobkoru ifjuság használatára. Pest, Nyomatott az Első magyar egyesületi könyvnyomdában, 1863.
18. 8414 JF: Krusché Emil: Gróf Teleki József élete és művei. 1738-1796. Budapest, [Merkur], 1928.
19. 8738 JF: Daempf Sándor: magánjog és tárgya különös tekintettel a magyar általános magánjog codificatiojára. Pécs, A szerző, 1877.
20. 14189 JF: Bethlen Miklós: A történelem regénye. Jellem- és korrajzok. 1846-1886. Budapest, [Franklin-Társulat nyomdája], 1888.
21. 14192 JF: Igazmondó Mátyás: Jönnék a jezsuiták! Budapest, Széchenyi-nyomda, 1899.
22. 14195 JF: Wilhelm von Hamm: Die vortheilhafteste Zucht und Benutzung der Milchkuhe in der Stadt und auf dem Lande : Inhalt: Die zweckmässigsten Kennzeichen... Nebst einen Anhang über die äusseren Fehler und Mängel beim Rindvieh. Leipzig, Verlag von Richard Neumeister, 1852.
23. 14244 JF: A. Tiedesfreund: Napoelon III. Kaiser der Franzosen : Sein politisches und literarisches Leben mit Rücksicht auf seine Familie. Berlin, Verlag von Gustav Hempel, 1853.

24. 14270 JF: A Budapesti Székesfővárosi Múzeum katalógusa. Budapest, Franklin-társulat nyomdája, 1907.
25. 15359 JF: William Shakespeare: Shakespeare's Werke 2. Bd. Berlin, Verlag für Litteratur und Volksbelehrung. 1900.
26. 15070 JF: Vertler Mátyás: Történelmi adatok a magyar nemzet életéből egy kalauzzal a történettan mezején. Hasznos olvasmányul az ifjuság számára több jeles férfiak és várak leírásával. Pest, Hartleben, 1861.
27. 15094 JF: Márki Sándor: Földrajz polgári és felsőbb leányiskolák számára az 1887. évi tanterv alapján. Budapest, Singer és Wolfner, 1898.
28. 15097 JF: Patrick Vencel Schuhmann: Confessiones S. Augustini, Nicolai Bethlen et Francisci Rákóczy II. Budapest, Buschmann F. Könyvnyomdája, [é.n.].
29. 15369 JF: Székely József: Kossuth fogsága és Pestvármegye rendei. Kossuth Lajosnak 1845-ben Pestvármegyéhez intézett sajtókezdő beadványának hasonmásával. Budapest, Athenaeum, 1895.
30. 16533 JF: Teleki Pál: Szociálpolitika és hadigondozás. Gyakorlati tapasztalatok alapján. Budapest, Bethlen Gábor Irodalmi és Nyomdai R.-T., 1918.
31. 16572 JF: Pauler Tivadar: Az egyetemi polgár hivatása. Beszéd, melyet az 1865/6. évi tanszaknak a magyar egyetemnél october 5. tartott ünnepélyes megnyitásakor mondott Pauler Tivadar. Buda, Magy. Kir. Egy., 1865.
32. 16623 JF: Krécsy Béla: Misjudged Hungary. An appeal from the misinformed British and American public to a better informed British and American public opinion in behalf of downtrodden Hungary. [Budapest], Published under the auspices of the American-Hungarian association of Budapest, 1920.
33. 17227 JF: Koncz Ákos: Debreczen szab. kir. városi rangra emelésének története. Debreczen : Debreczen szabad királyi város könyvnyomdávalallata, 1915.
34. 22816 JF: Borsos István: Czimjegyzék a pápai ev. ref. főiskola könyvtárának többszörös példányairól. Pápa, Főiskolai könyvnyomda betűivel, 1901.
35. 24388 JF A Pécsi Kath. Elemi Mintafőtanodába járó tanulók érdemsorozata s a főnirt tanoda s az ezzel egybekapcsolt Pécsi Kath. Tanítóképezde és egyéb tanintézetek kilenczedik értesítője az 1867/8-ik tanévre. Szerk. Szauter Antal. [Pécs] Pécssett, Lyceumi Könyvnyomda, 1868.
36. 31110 JF: Karl Freiherr von Werkmann: A madeirai halott. München, Verlag von Kulturpolitik, 1923.
37. 32534 JF: Jenny Ilona: Sopron újbéri falvainak viszonya a városhoz 1765-től 1836-ig. Doktori értekezés. Pécs, Dunántúl Könyvkiadó és Nyomda, 1930.
38. 32722 JF: Dunántúl évkönyve. A "Dunántúl" napilap ajándéka. [Pécs], [Dunántúl Egyetemi Könyvkiadó és Nyomda R.-T.], 1932-1941 (**2 kötet**)
39. 42299 JF: Gerevich László: A kassai Szent Erzsébet templom szobrászata a XIV-XVI. században. A budapesti Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem Művészettörténeti és Keresztényrégészeti Intézetében készült dolgozat. 73 képpel. Budapest, Sárkány Nyomda Részvénytársaság, 1935. (**3 kötet**)
40. 47012 JF: Statisztikai adatok a fiumei kikötő hajó- és tengeri áruforgalmáról .... évben = Dati statistici sul movimento marittimo e commerciale del porto di Fiume durante l'anno ... Fiume, Mohovich E. Kny., 1903-1915. (**5 kötet**)

41. 48007 JF: Klebelsberg Kunó: Törvényjavaslat a középiskoláról. [Budapest], [Egyetemi Nyomda], [1924].
42. 52636 JF: Kardos Emilia: A pécsi német sajtó és színészet története. Pécs, Danubia, 1932.
43. 53209 JF: Országgyűlési emlékkönyv: 1866. 1867. Szerk. Farkas Albert. Pest, Heckenast Gusztáv, 1867.
44. 53264 JF: De statu rei publicae Hungaricae Ferdinando, Johanne, Maximiliano regibus ac Johanne secundo principe Transsylvaniae commentarii (magyar) (röv. kiad.) [Magyar história 1540-1572] Ghymeszi Forgách Ferencz nagyváradai püspök Magyar históriája 1540-1572. Forgách Simon és Istvánfi Miklós jegyzéseikkel együtt / közli Majer Fidél. Bévezette Toldy Ferencz. Pest, Eggenberger, 1866.
45. 53266 JF: Knauz Nándor: Az országos tanács és az országgyűlések története 1445-1452. Pest, Eggenberger Ferdinánd, 1859.
46. 53869 JF: Bálint Ferenc: Siklós monográfiája. Előszóval ellátta Gróf Benyovszky Móric. [Siklós], Cserni János "Drávavölgyi" Könyvnyomda, 1928.
47. R 189: Országos közélettanodai tanáregylet közlönye. 1870–1875., kiad.: Szamosi János, Buda. **(5 kötet)**
48. R 1029: A Hadsereg. Képes folyóirat. 1904–1918, Arad. **(4 db)**
49. R 1158: Magyar gazdák szemléje. Magyar Gazdaszövetség folyóirata, 1896–1944. Budapest. **(5 kötet)**
50. R 1187: Scientia: Rivista di scienza, 1907–1988, Milano. **(3 kötet)**
51. R 1264: Zeitschrift des Kunst-Gewerbe-Vereins zu München, 1887–1897, München. **(17 db)**
52. R 5170: Magyar Állam. Egyetemes politikai napilap. 1872/II. félév, Pest.
53. R 5226: Magyar Sajtó, 1856–1859, Pest. **(6 kötet)**

VÁSZONKÖTÉS (125 DB)

1. 1174 JF: A Magyar Tudóstársaság évkönyvei. Pesten (Budán), Magyar Királyi Egyetem nyomtatása. 1833-1860. **(3 kötet)**
2. 7029 JF: A magyar Korona országaihoz tartozó római katolikus Papság. Budapest, 1878, Lampel.
3. 50262 MF: Wilhelm von Humboldt: Über die Kavi-Sprache auf der Insel Java, Berlin, 1839. **(3 kötet)**
4. 102073 JF: Pázmány Péter összes munkái. Prédikációk I–II. s. a. r.: Kanyurszky György. Budapest, Magyar Királyi Tudományegyetem Nyomdájában, 1903-1904. **(2 kötet)**
5. 102518 JF: Hof- und Staatshandbuch der Oest. Ung. Monarchie, 1903–1913. Wien, druck und Verlag der k.k. Hof- und Staatsdruckerei, 1903-1913. **(11 kötet)**
6. 60341: H. Liebbach: Die Erbschleicher, oder die Irre von Bethesda. Illustrierter Roman aus der Gegenwart. Berlin, Otto Humburg und Comp., [s.a.].

7. 60338: Halász István: Baranyamegye tanügyi állapota, tekintettel a megye tanügye emelése körül tett kormányi intézkedésekre a lefolyt 8-9 év alatt. Pécs, Ifj. Madarász Endre, 1878.
8. 60449: Koller József: Historia episcopatus Quinqueecclesiarum. Posonii, Pestini, J. M. Landerer, J. T. Trattner. (7 kötet)
9. 60440: Koller József: Prolegomena in historiam episcopatus Quinqueecclesiarum. Posonii, Typis Joannis Michaelis Landerer de Füstkút, 1804.
10. 60597: Wilhelm Lübke: Geschichte der Architektur von den ältesten Zeiten bis zur Gegenwart. Leipzig, Verlag von E. A. Seemann, 1870.
11. 60608: Garay János: Garay János összes költeményei. Egy kötetben. Előszó Ney Ferenc. Pest, Emich Gusztáv, 1860.
12. 60640 (Kolligátum): Urai Sándor: Az egyiptológia és a Biblia. Budapest, 1896-1898.
13. 65906: Encyclopédie théologique, ou Série de Dictionnaires sur Toutes les Parties de la Science Religieuse. 28–34. kötet, Pótkötet, Paris, S'Imprime et se vend Chez J.-P. Migne, Éditeur, 1846- 1860. (8 kötet)
14. 65945: Epistolae pastorales et instructiones selectae a.a. 1857 - a.a. 1882. Ad clerum dioecesis juarinensis et archidioecesis Strigoniensis a Joanne Cardinale Simor. Strigonii, [Holzhausen], 1882-1883.
15. 66470: Albert Kuhn: Roma. Die Denkmale des christlichen und des heidnischen Rom in Wort und Bild. Einsiedeln [u.a.], Benziger, 1878.
16. R 5133: Arader Zeitung, 1860–1882, Arad. (27 kötet)
17. R 5127: Dunántúl, 1915–1937, Pécs. (23 kötet)
18. R 5111: Pécsi Napló, 1892–1944, Pécs. (35 kötet)

FÉLBÓRKÖTÉS (108 DB)

1. 100002 JF: Josef Bayer: Von Gottsched bis Schiller. Vortäge über die classische Zeit des deutschen Dramas. Prag, Mercy, 1869.
2. 127821 JF: A főméltóságú magyar királyi Hétszemélyes Táblán és a tekintetes királyi Ítéletáblán 1861-dik esztendőben hozott és kihirdetett Ítéletek. Pest, Trattner és Károlyi Nyomdája, 1861.
3. 127823 BF: Corpus decretorum Juris Hungarici. Budae, Typis et sumtibus typographiae Reg. Universitatis Hungaricae. 1844.
4. 1623 JF: A magyar nemzet története. Szerk. Szilágyi Sándor. Budapest, Athenaeum, 1895-1898. (4 kötet)
5. 21564 BF: Imre János: A bölcselkedés. Pest, Trattner, 1829.
6. 21571 BF: Johann Hübner: Zweymal zwey und fünfzig auserlesene biblische Historien. Pressburg-Pest. 1802. Landerer.
7. 36971 BF: J. G. Gruber: Wielands Leben. Leipzig, Göschen, 1827.
8. 75605 BF: Oppianus: Les Halientiques. Paris, 1817, Lebégue.
9. 76115 BF: Charles Sainte-Beuve: Portraits de femmes. Paris, é.n. Garnier.
10. 78135 BF: Ángyán János: Közönséges isteni tiszteleten mondandó templombeli imádságok. Veszprém, Számmer Nyomdája, 1809.

11. 96281 BF: Három nyelvből készült iskolai lexikon, vagyis szókönyv. Kiadott Márton József. Bécs, Pichler Antal betűivel, 1816.
12. 105885 BF: Achim von Arnim: Berthold's erstes und zweites Leben. Berlin, Maurersche Buchhandlung, 1817.
13. 105954 BF: Friedrich L. Z. Werner: Die Söhne Des Thal's. Ein Dramatisches Gedicht. Wien, im Verlag bey Johann Baptist Wallishausser, 1813.
14. 120288 BF: Csokonai Vitéz Mihály nevezetesebb poétai munkái. Két kötetben. Kiadta Márton József. Bétsben, Pichler Antal betűivel, 1816.
15. 122337 BF: Marcus Tullius Cicero: Ad Q. fratrem dialogi tres de oratore. [M. Tullius Cicero]. Edidit ac notis aliorum et suis instruxit Esaias Budai. Debrecini, impressit Ludovicus Tóth, 1833.
16. 122690 BF: Lis Transylvanica, seu practica transylvanorum litigandi methodus. Claudiopoli, Hochmeister Márton, 1799.
17. 134136 BF: Andreas Gottlieb Masch: Die landwirtschaftliche Thierheilkunde oder systematische Anleitung zur Erkenntnis...Altenburg in Ungarn, [Druck von Alexander Czéh], 1845.
18. R 150: Die Umschau. (folyóirat), Frankfurt, 1912–1940. **(29 kötet)**
19. R 595: The studio, 1911–1926, London. **(8 kötet)**
20. R 1047: Kaposvári Katolikus Értesítő, 1925–1943, Kaposvár. **(4 kötet)**
21. R 1593: Gazdasági tudósítások, 1839–1841, Pesten. **(12 kötet)**
22. R 5221 Vasárnapi Ujság, 1854–1921, Pest. **(35 kötet)**

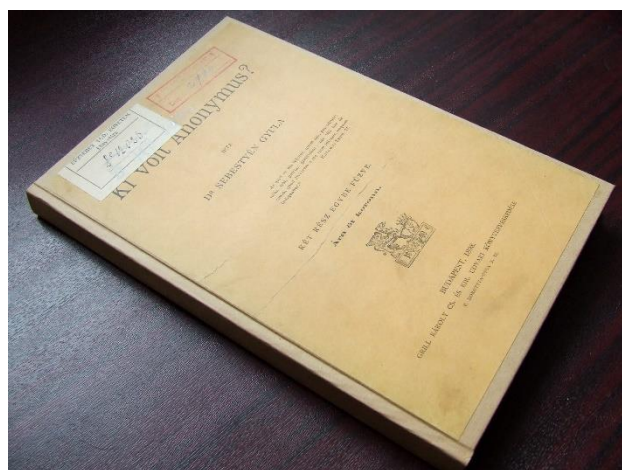
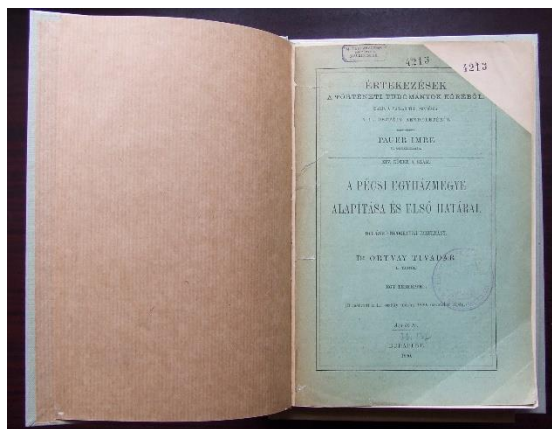
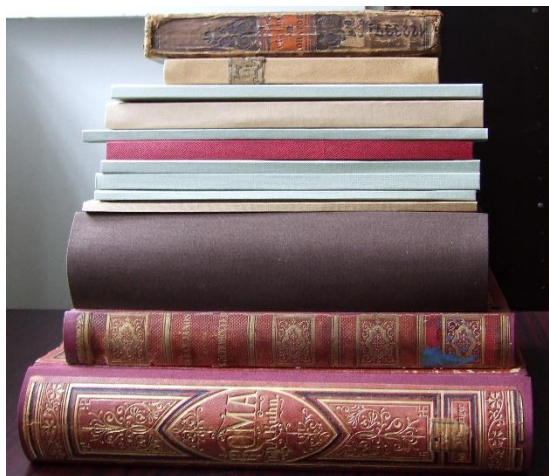
Fotódokumentáció:

A könyvek kötésjavítás előtt:

A kötetek kötésjavítás után

Pécs, 2016. február 24.

A beszámolót készítette:

Dezső Krisztina

mb. osztályvezető, könyvtáros-muzeológus